TRUYỀN THÔNG TRÊN BÁO ĐIỆN TỬ VỀ SỰ KIỆN TƯỜNG NIỆM 200 NĂM NGÀY MẤT CỦA NGUYỄN DU

Lê Phong Lê^{a*}

^aKhoa Ngữ văn và Lịch sử, Trường Đại học Đà Lạt, Lâm Đồng, Việt Nam

^{*}Tác giả liên hệ: Email: lelp@dlu.edu.vn

Lịch sử bài báo

Nhận ngày 30 tháng 11 năm 2020 | Chấp nhận đăng ngày 11 tháng 01 năm 2021

Xuất bản trực tuyến ngày 16 tháng 4 năm 2021

Tóm tắt

Năm 2020 diễn ra các hoạt động tưởng niệm 200 năm ngày mất của Nguyễn Du – Đại thi hào của dân tộc Việt Nam. Đề tài này được thực hiện nhằm phân tích thực trạng truyền thông về lễ tưởng niệm ngày mất của Nguyễn Du, trên cơ sở đó đưa ra những đánh giá về ưu điểm, hạn chế khi truyền thông một sự kiện văn hóa trên báo điện tử Việt Nam dưới góc nhìn báo chí. Bài báo khảo sát các yếu tố về đề tài, thể loại, hình thức thể hiện, phản hồi, thẻ, hộp dữ liệu... trên bốn trang: Tuổi Trẻ Online, VNExpress, Zing News và Báo Hà Tĩnh Online từ tháng 6 đến tháng 10 năm 2020.

Từ khóa: Báo chí Việt Nam; Báo điện tử; Nguyễn Du; *Truyện Kiều*; Truyền thông.

DOI: [http://dx.doi.org/10.37569/DalatUniversity.11.2.802\(2021\)](http://dx.doi.org/10.37569/DalatUniversity.11.2.802(2021))

Loại bài báo: Bài báo nghiên cứu gốc có bình duyệt

Bản quyền © 2021 (Các) Tác giả.

Cấp phép: Bài báo này được cấp phép theo CC BY-NC 4.0

ONLINE NEWSPAPER COVERAGE OF CEREMONIES COMMEMORATING NGUYEN DU'S DEATH

Le Phong Le^{a*}

^a*The Faculty of Literature and History, Dalat University, Lam Dong, Vietnam*

^{*}*Corresponding author: Email: lelp@dlu.edu.vn*

Article history

Received: November 30th, 2020 | Accepted: January 11th, 2021

Available online: April 16th, 2021

Abstract

A series of activities were held in 2020 to commemorate the 200th anniversary of Nguyen Du's death. This paper analyzes the recent coverage by media and communications about the commemoration ceremonies and provides an evaluation of the advantages and limitations of promoting a cultural event in Vietnamese online newspapers. This paper examines topics, types, forms, feedback, tags, and info boxes on four websites: Tuoi Tre online, VnExpress, Zing News, and Ha Tinh online from June to October 2020.

Keywords: Media; Online news; Nguyen Du; *The Tale of Kieu*; Vietnam journalism.

DOI: [http://dx.doi.org/10.37569/DalatUniversity.11.2.802\(2021\)](http://dx.doi.org/10.37569/DalatUniversity.11.2.802(2021))

Article type: (peer-reviewed) Full-length research article

Copyright © 2021 The author(s).

Licensing: This article is licensed under a CC BY-NC 4.0

1. DẪN NHẬP

Năm 2020 diễn ra các hoạt động tưởng niệm 200 năm ngày mất của Nguyễn Du (16/9/1820). Sự kiện được tổ chức nhằm khẳng định công lao, tài năng và tôn vinh những đóng góp đặc biệt xuất sắc của Nguyễn Du đối với nền văn hóa Việt Nam và nhân loại; tạo cơ sở khoa học cho việc bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống; mở rộng giao lưu văn hóa, quảng bá các giá trị văn hóa Việt với bạn bè quốc tế. Theo UBND tỉnh Hà Tĩnh (2020), thông qua các hoạt động kỷ niệm góp phần tuyên truyền, giáo dục truyền thống yêu nước, yêu quê hương, lòng tự hào dân tộc cho các thế hệ; động viên, tập hợp nhiều tổ chức, lực lượng xã hội trong và ngoài nước tích cực bảo tồn và phát huy, khai thác giá trị di sản văn hóa gắn với phát triển kinh tế, xã hội, làm cho mọi người hiểu biết sâu sắc, tự hào, tôn vinh lịch sử văn hóa dân tộc.

Để thực hiện được mục tiêu trên, báo chí là công cụ quan trọng góp phần thông tin về các hoạt động diễn ra trong và bên lề tuần lễ tưởng niệm. Sử dụng báo điện tử giúp tăng hiệu quả truyền thông về sự kiện đến công chúng trong và ngoài nước. Trong các loại hình báo chí chính thống, báo điện tử có ưu điểm giúp độc giả tiếp cận thông tin dễ dàng, nhanh chóng, không có trở ngại về mặt không gian, thời gian, khoảng cách địa lý, làm tăng cơ hội tương tác qua các kênh phản hồi (Dương, 2014). Với tư cách là một phương tiện truyền thông đại chúng, báo điện tử thực hiện chức năng văn hóa trong việc giáo dục, phát huy những giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc trong điều kiện toàn cầu hóa thông tin (Tạ, 2004). Cùng một sự kiện tưởng niệm nhưng mỗi trang báo điện tử lựa chọn những cách khai thác tin, bài khác nhau tùy theo tôn chỉ, mục tiêu hoạt động của tòa soạn, đối tượng độc giả và theo kế hoạch tuyên truyền từ các cấp.

Chính vì vậy, đề tài này được thực hiện nhằm phân tích thực trạng truyền thông về lễ tưởng niệm ngày mất của Nguyễn Du, trên cơ sở đó đưa ra những đánh giá về ưu điểm, hạn chế khi truyền thông một sự kiện văn hóa trên báo điện tử Việt Nam dưới góc nhìn báo chí.

2. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHẠM VI NGHIÊN CỨU

Mẫu khảo sát được chọn là các tác phẩm báo chí trên bốn trang: Tuổi Trẻ Online (TTO), VNExpress (VNE), Zing News (Zing) và Báo Hà Tĩnh Online (Báo Hà Tĩnh). Cơ sở chọn mẫu dựa trên lượt người xem trang cao và số lượng bài viết đề cập Nguyễn Du, *Truyện Kiều* cao. Đặc biệt, Hà Tĩnh là quê hương của Nguyễn Du, nơi đây diễn ra các hoạt động tưởng niệm chính nên truyền thông về sự kiện này được khai thác tối đa trên Báo Hà Tĩnh phiên bản điện tử. Thời gian khảo sát được chọn từ ngày 01/6/2020 đến ngày 01/10/2020, dựa trên cột mốc trước và trong tuần diễn ra sự kiện (từ 20/9 đến 27/9).

Hình 1. Số lượng bài viết theo dòng sự kiện

Nguồn: Kết quả xử lý dữ liệu (Lê, 2020).

Theo Hình 1, tổng số bài viết ở Báo Hà Tĩnh cao gấp 4 lần các trang còn lại (64 bài) cho thấy sự quan tâm của Hà Tĩnh trong việc truyền thông ngày lễ quan trọng của địa phương. Các tờ còn lại số bài viết trong bốn tháng thấp hơn: TTO 18 bài, VNE 10 bài, và Zing 11 bài. Nguyên nhân chủ yếu vì cùng một thời điểm có nhiều sự kiện quan trọng khác diễn ra trong nước và quốc tế cũng cần được báo chí khai thác.

3. THỰC TRẠNG TRUYỀN THÔNG VỀ TƯỢNG NIỆM NGÀY MẤT CỦA NGUYỄN DU TRÊN BÁO ĐIỆN TỬ

3.1. Đề tài truyền thông

Bảng 1. Tỷ lệ các nhóm đề tài liên quan đến sự kiện

Đề tài		TTO	VNE	Zing	Báo Hà Tĩnh
Hoạt động bên lề	Công tác chuẩn bị				20
	Triển lãm, hội thảo, tọa đàm, ra mắt sách	28	60	27	5
	Các cuộc thi, người đạt giải	11			9
Sự kiện	Phim, sân khấu	33	30	9	17
	Lễ giỗ, chương trình nghệ thuật	6	10		6
Tác giả, tác phẩm	Nguyễn Du và <i>Truyện Kiều</i>	6		55	17
Nội dung khác	Nhân vật liên quan đến sự kiện				13
	Khu di tích lịch sử, cổ vật	17		9	13

Ghi chú: Đơn vị: %.

Nguồn: Kết quả xử lý dữ liệu (Lê, 2020).

3.1.1. Đề tài về các hoạt động bên lề sự kiện

Nhóm đề tài này được triển khai với số lượng bài viết cao so với các nhóm khác. Vì ngoài sự kiện chính còn nhiều hoạt động được tổ chức để tưởng niệm ngày mất Nguyễn Du. Bảng 1 cho thấy sự khác nhau trong phong cách khai thác đề tài giữa các tờ báo điện tử.

- Công tác chuẩn bị cho tuần lễ tưởng niệm: Cả ba trang TTO, VNE và Zing đều không thông tin về đề tài này, ngược lại chiếm tỉ lệ cao nhất ở Báo Hà Tĩnh. Điều này hợp lý vì công tác chuẩn bị cho sự kiện thích hợp để đưa tin trên báo địa phương hơn. Ngoài ra, Hà Tĩnh có Ban chỉ đạo tổ chức lễ tưởng niệm nên phóng viên địa phương thường xuyên được tham gia họp báo và cập nhật thông cáo báo chí từ Ủy ban về công tác chuẩn bị cho sự kiện.
- Triển lãm, hội thảo, tọa đàm, ra mắt sách, các cuộc thi: Đây là nhóm nội dung được các báo khai thác nhiều nhất. Như hội thảo “Tiếng Việt trong Truyện Kiều”, hội thảo “Minh họa Kiều dưới góc nhìn minh triết Việt”, tọa đàm “Duyên nghiệp Thúy Kiều”, tọa đàm “Kiều và cái hồng nhan”, ra mắt sách “Tuyển tập luận đề” của Bùi Giáng, ra mắt bản dịch *Truyện Kiều* bằng tiếng Anh của Dương Tường. Các bài viết ngoài việc đưa tin về sự kiện, còn tường thuật lại một số nội dung quan trọng khác như ghi nhận phân tích từ các nhà nghiên cứu. Báo chí đã góp phần cung cấp thêm thông tin đến những độc giả không có cơ hội tham gia sự kiện. Nhằm tôn vinh tài năng của Đại thi hào Nguyễn Du, vinh danh những người yêu mến *Truyện Kiều*, tỉnh Hà Tĩnh đã tổ chức *Giải thưởng Văn học Nguyễn Du lần thứ VII, Bạn đọc thuộc Truyện Kiều, Viết văn tế Nguyễn Du*. Ngoài Báo Hà Tĩnh, TTO cũng ghi nhận về các cuộc thi cũng như cá nhân đạt giải, trong khi Zing và VNE bỏ qua mảng sự kiện này.
- Các hoạt động nghệ thuật: Phim tài liệu, phim điện ảnh, kịch, kịch thơ, ballet, cải lương, hát bội, trò Kiều là những nội dung được báo chí tập trung khai thác. Hình ảnh nhân vật Kiều từ truyện bước vào các tác phẩm điện ảnh, sân khấu đã được báo chí ghi nhận qua các tin, bài. Nội dung liên quan đến kịch bản, đạo diễn, nhân vật, quá trình tập luyện của diễn viên, kinh phí đầu tư... Trong đó, vở “Ballet Kiều” do Nhà hát Nhạc vũ kịch TP. Hồ Chí Minh thực hiện chiếm tỉ lệ cao nhất trong nhóm đề tài này trên Zing, TTO và VNE. Riêng Báo Hà Tĩnh, phim tài liệu “Đại thi hào Nguyễn Du” được đề cập nhiều hơn. Các tờ báo đã thành công khi khai thác thêm nội dung mang tính phản biện từ các chuyên gia, khán giả sau khi xem các tác phẩm nghệ thuật trên. Yếu tố nhiễu (noise) xuất hiện khi có các bài viết về bộ phim trùng tên “Kiều @”. Bộ phim chỉ lấy ý tưởng từ nhân vật Thúy Kiều, không phải tác phẩm chuyên thể. Những tranh cãi trái chiều về nội dung phim ảnh hưởng một phần đến chất lượng truyền thông sự kiện.

3.1.2. Đề tài về lễ giỗ, chương trình nghệ thuật

So với các hoạt động bên lề sự kiện, lễ giỗ và chương trình nghệ thuật đặc biệt được ghi nhận với số lượng tin bài ít hơn. Vì sự kiện chính diễn ra trong vài ngày nên phóng viên chỉ có thể thực hiện một số bài tường thuật đơn giản.

3.1.3. Đề tài về “Truyện Kiều” và Nguyễn Du

Ngoài việc đưa tin về các hoạt động xoay quanh sự kiện, báo chí cũng cần tuyên truyền cho độc giả về cuộc đời, sự nghiệp của Nguyễn Du; đăng những bài phân tích, cảm nhận *Truyện Kiều*. Đây là cách để độc giả hiểu biết thêm về tác giả, tác phẩm gắn liền với sự kiện. Ở nhóm đề tài này, Báo Hà Tĩnh có bài phân tích của PGS.TS Nguyễn Thế Kỷ về *Nguyễn Du và những giá trị làm giàu tiếng Việt*; tờ báo này cũng trích đăng nhiều bài cảm nhận của độc giả về *Truyện Kiều*; TTO có bài phản biện, trao đổi của PGS.TS Đoàn Lê Giang liên quan đến tham luận về nguồn gốc *Truyện Kiều* của nhà nghiên cứu Lê Nghị. Những bài viết do độc giả đóng góp giúp việc truyền thông sự kiện được đa dạng, nhiều chiều hơn.

3.1.4. Đề tài về chân dung các nhân vật liên quan đến sự kiện

Đề tài này chỉ xuất hiện trên Báo Hà Tĩnh. Chẳng hạn, chân dung Bác Hồ “lấy Kiều” giới thiệu văn hoá Việt với thế giới, Rafael Lobarte Fontecha – dịch giả dịch *Truyện Kiều* sang tiếng Tây Ban Nha, ông Hồ Bách Khoa – người làm “dày thêm” tư liệu ở Khu lưu niệm Nguyễn Du. Các tờ báo còn lại đã bỏ sót mảng đề tài này, trong khi nếu có, sẽ góp phần truyền tải giá trị của *Truyện Kiều* thông qua khắc họa chân dung nhân vật. Ngoài ra, báo chí cũng khai thác đề tài liên quan đến các địa điểm du lịch, khu di tích lịch sử, các cổ vật, hiện vật.

3.2. Chuyên mục và thể loại

Các tờ báo viết về sự kiện ở những chuyên mục và thể loại khác nhau (Bảng 2 và Hình 2). Về chuyên mục, TTO tập trung cho mảng văn hóa và phóng sự, VNE truyền thông ở mảng giải trí và thời sự. Trong khi đó Zing viết về sự kiện ở mảng xuất bản và Quiz (trắc nghiệm) là chủ yếu. Báo Hà Tĩnh xem đây là sự kiện trọng đại của địa phương nên truyền thông trên hầu hết các chuyên mục, đặc biệt ở mảng chính trị.

Bảng 2. Các chuyên mục có bài viết về sự kiện

	Tin	Phóng sự	Phóng vấn	Bình luận	Chuyên luận	Câu đố
TTO	61,1	33,3	-	-	5,6	-
VNE	80,0	10,0	10,0	-	-	-
Zing	72,7	-	-	-	-	27,3
Báo Hà Tĩnh	54,7	28,1	1,6	9,4	6,3	-

Ghi chú: Đơn vị: %.

Nguồn: Kết quả xử lý dữ liệu (Lê, 2020).

Hình 2. Các chuyên mục có bài viết về sự kiện

Nguồn: Kết quả xử lý dữ liệu (Lê, 2020).

Về thể loại, nhìn chung các báo chủ yếu sử dụng thể loại tin ngắn, tin sâu, tin tường thuật, chùm ảnh. Bên cạnh các thể loại thuộc nhóm tác phẩm thông tấn còn có phóng sự chuyên sâu. Bài bình luận, phỏng vấn chuyên gia chiếm tỉ lệ thấp. Các bài bình luận về Nguyễn Du và *Truyện Kiều* trên Báo Hà Tĩnh được trích từ bài dự thi viết của độc giả. Bên cạnh đó, Báo Hà Tĩnh cũng đầu tư các bài chuyên luận có giá trị của các tác giả như GS. Nguyễn Đình Chú và PGS. TS Nguyễn Thế Kỷ.

3.3. Hình thức thể hiện bài viết

Bảng 3. Số lượng các yếu tố xuất hiện trong bài

	TTO	VNE	Zing	Báo Hà Tĩnh
Hình chụp	35 hình/ 18 bài	32 hình/10 bài	28/ 11 bài	246 hình/ 64 bài
Hình vẽ	13 hình/ 18 bài	-	28/ 11 bài	49 hình/ 64 bài
Video	1 video/ 18 bài	4 video/10 bài	-	10 video/ 64 bài
Box thông tin	5 box/ 18 bài	-	1 box/ 11 bài	17 box/ 64 bài
Box trích dẫn	8 box / 18 bài	-	-	4 box/ 64 bài
Âm thanh	-	-	-	1 file/ 64 bài
No sidebar	-	2 bài/ 10 bài	-	11 bài/ 64 bài
Long-form	-	-	-	2 bài/ 64 bài

Nguồn: Kết quả xử lý dữ liệu (Lê, 2020).

Về hình ảnh, các báo đều sử dụng nhiều hình chụp cho các bài viết. Trung bình 2-3 hình/bài. Riêng Báo Hà Tĩnh là 5 hình/bài, chùm ảnh trung bình 10 hình/bài. Các hình ảnh được dùng nhiều cho những bài tường thuật sự kiện lễ giỗ, chương trình nghệ thuật, sân khấu, khu trưng bày cổ vật. Hình ảnh chất lượng cao, rõ nét. Bên cạnh đó các báo còn sử dụng hình vẽ trích từ *Bản Kiều* cổ ở Anh, hay tranh bích họa.

Video được VNE và Báo Hà Tĩnh khai thác hiệu quả. Ở Báo Hà Tĩnh, video xuất hiện nhiều trong chuyên mục Truyền hình, đứng độc lập so với các tác phẩm khác. Ở VNE, các hình ảnh, video chất lượng không chỉ đăng báo mà còn được gắn bản quyền, báo khác muốn sử dụng phải mua trên kho ảnh Vlight tòa soạn (với phí 299.000 đồng/hình)

Box (hộp) được dùng nhằm bổ sung thông tin cho bài viết. VNE không dùng box khi viết bài sự kiện. Zing chỉ có box thông tin, không có box trích dẫn lời của chuyên gia, nhân vật.

Âm thanh chỉ xuất hiện ở một bài viết trên Báo Hà Tĩnh, phần đầu bài với tiêu đề “báo nói”. File đọc lại nguyên văn nội dung bài viết bên dưới. Việc tích hợp các loại hình đa dạng trong bài viết được Báo Hà Tĩnh sử dụng hiệu quả.

No sidebar là dạng bài viết xóa bỏ cột quảng cáo ở hai bên, phóng to hình ảnh tạo cho độc giả cảm giác đang đọc một tờ tạp chí phiên bản điện tử. VNE đã thể hiện các bài viết liên quan đến hoạt động bên lề sự kiện ở dạng này. Báo Hà Tĩnh cũng sử dụng hình thức thể hiện no sidebar cho các bài liên quan đến công tác chuẩn bị, lễ giỗ, chương trình nghệ thuật của mục Chính trị, Núi Hồng-Sông La.

Hình 3. Ví dụ về dạng bài longform

Nguồn: Báo Hà Tĩnh online (2020).

Longform là định dạng báo chí hiện đại mới được Việt Nam thử nghiệm trong vài năm gần đây. Longform thể hiện kiểu tạp chí với đồ họa đẹp, hình ảnh chất lượng cao và các phương tiện trình bày kỹ thuật số. Đây là các câu chuyện chuyên sâu. Độc giả có thể tìm thấy chân dung nhân vật, các vấn đề thời sự, một cuộc điều tra hay các trải nghiệm cá nhân. Khác biệt với các tin tức nóng hổi, ngắn gọn, longform đi sâu vào các vấn đề, giúp độc giả có thể tìm thấy những điều ý nghĩa hơn¹. Liên quan đến sự kiện lễ tưởng niệm, chỉ có Báo Hà Tĩnh sử dụng hình thức longform cho hai bài viết.

Một là, chuyên luận *Phát huy truyền thống văn hóa quê hương, Hà Tĩnh vươn tới giàu mạnh, văn minh, vững bước trên con đường mới* của ông Lê Đình Sơn – Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch HĐND tỉnh Hà Tĩnh do Huy Tùng thiết kế (Hình 3). Bài viết ở mục chính trị được thiết kế đẹp mắt nhưng vẫn còn đơn giản nếu so sánh với các dạng longform khác.

Hai là, phóng sự *Mang tiếng trống trò Kiều vọng mãi...* Phóng sự đã sử dụng kỹ thuật để ẩn/hiện hình ảnh (trên màn hình) minh họa cho từng đoạn nội dung. Bài viết dạng megastory, kể một câu chuyện sinh động với nhiều thông tin nhờ đồ họa tương tác, hình ảnh động, điểm đáng chú ý là nội dung bài chỉ hiện lần lượt từng phần khi độc giả kéo thanh cuộn, điều này tạo nên sự tò mò, hấp dẫn cho người xem.

3.4. Thẻ (tag)

Tạo thẻ là thao tác quan trọng trong làm báo điện tử nhằm tối ưu hóa tìm kiếm và tạo chuyên trang riêng cho sự kiện. Qua khảo sát cho thấy:

TTO có cách đặt thẻ hợp lý nhất: Ngắn gọn, thống nhất khi mỗi bài đều có các từ khóa như *Tố Như, Truyện Kiều, Nguyễn Du, 200 năm*. VNE trong các bài đều có thẻ *Truyện Kiều*. Tuy nhiên cách đặt thẻ liên quan đến Nguyễn Du còn thiếu hợp lý. Mỗi bài lại có thẻ khác nhau như: *Nguyễn Du/ Đại thi hào Nguyễn Du/ 200 năm/ 200 năm ngày mất Nguyễn Du*. Zing cũng tương tự khi đặt các thẻ về *Truyện Kiều* không thống nhất: *Kiều/ Truyện Kiều/ Tranh minh họa truyện Kiều*. Báo Hà Tĩnh có phong cách đặt thẻ khá dài và không thống nhất: *255 năm ngày sinh-200 năm ngày mất ND/ 200 năm ngày mất Đại thi hào Nguyễn Du/ Kỷ niệm 255 năm ngày sinh và tưởng niệm 200 năm ngày mất Nguyễn Du/ 200 năm ngày mất Đại thi hào Nguyễn Du*. Một lý do khách quan là năm 2020 có đến hai sự kiện về Nguyễn Du (255 năm ngày sinh, 200 năm ngày mất).

Việc đặt thẻ như vậy sẽ khiến độc giả khó khăn trong quá trình tìm kiếm đọc thêm các bài liên quan cùng một thẻ nội dung.

¹ Zing series, *Long form*, <https://zingnews.vn/series/long-form.html>.

3.5. Tương tác, phản hồi

Qua trình truyền thông điệp liên quan đến sự kiện từ nguồn đến người nhận sẽ được đánh giá, đo lường qua lượt người xem, phản hồi, tương tác (feedback).

Bảng 4. Số lượng các yếu tố xuất hiện trong bài

Báo	Thích	Chia sẻ	Bình luận
TTO	32/18 bài	Không thể hiện	5/ 18 bài
VNE	Không thể hiện	Không thể hiện	74/10 bài
Zing	Không thể hiện	Không thể hiện	Không thể hiện
Báo Hà Tĩnh	11302/64 bài	Không thể hiện	1/64 bài

Nguồn: Kết quả xử lý dữ liệu (Lê, 2020).

Báo Hà Tĩnh có số lượng người thích bài viết rất lớn, nhiều bài có số lượt bày tỏ trên 1000, chứng tỏ mức độ quan tâm cao của bạn đọc Báo Hà Tĩnh về sự kiện này. Như bài phóng sự về *Nữ nhạc sỹ, ca sỹ Hà Thành yêu Hà Tĩnh vì mê Truyện Kiều và dân ca ví, giặm* có 3500 lượt thích; bài *Hà Tĩnh tổ chức tuần lễ kỷ niệm về Nguyễn Du bắt đầu từ 23/9* có 1100 lượt thích; tin *Trao thưởng cho 56 tập thể, cá nhân đạt giải cuộc thi tìm hiểu về Nguyễn Du và Truyện Kiều* có 979 lượt thích; bài cảm nhận *Câu Kiều vọng giữa nhân gian* có 438 người thích...

VNE có số lượt bình luận cao nhất. Những bài viết về *Truyện Kiều*, Nguyễn Du được độc giả quan tâm nhiều, như bài phỏng vấn *Dương Tường*: “Tôi dịch Truyện Kiều để trả ơn tiếng Việt” thu về 41 bình luận tích cực từ bạn đọc.

Tuy nhiên con số này chỉ mang tính tương đối do hiện nay, các bài viết được đăng trên mạng xã hội. Bạn đọc tương tác nhiều trên trang Facebook hơn nên lượt thích, chia sẻ, bình trực tiếp trên trang báo có thể không đánh giá được toàn diện sự quan tâm của độc giả.

4. KẾT LUẬN

Qua kết quả khảo sát cho thấy các tờ báo điện tử đã thành công trong việc truyền thông về sự kiện tưởng niệm 200 năm ngày mất của Nguyễn Du, thông qua nội dung và hình thức truyền tải đa dạng. Báo Hà Tĩnh đã truyền thông về sự kiện diễn ra tại địa phương một cách nhanh chóng, kịp thời đến độc giả với số lượng bài viết lớn, thu hút lượng người xem rất cao. Đặc biệt, tờ báo này đã thử nghiệm các hình thức truyền thông mới dạng longform cho đề tài này. TTO, Zing và VNE cũng đã ghi nhận kịp thời các thông tin xung quanh sự kiện nhưng dung lượng vẫn còn ít, đặc biệt ở nhóm nội dung về tác giả và tác phẩm. Đối chiếu với mục tiêu đề ra ban đầu ở phần dẫn nhập, có thể thấy báo chí đã đạt được các mục tiêu truyền thông sự kiện. Tuy nhiên, việc tuyên truyền về Nguyễn Du và *Truyện Kiều* cần được thực hiện thường xuyên không chỉ trong các dịp lễ kỷ niệm, tưởng niệm vì đây là đề tài thú vị còn nhiều nội dung chưa được khai thác hết.

Hơn nữa, độc giả cũng có nhu cầu và quan tâm đến mảng đề tài xoay quanh tác giả, tác phẩm có giá trị này.

Tóm lại, có thể rút ra một số điểm lưu ý trong quá trình truyền thông một sự kiện văn hóa, cụ thể là lễ kỷ niệm ngày sinh, tưởng niệm ngày mất của một nhân vật lịch sử trên báo điện tử như sau:

- Về đề tài không chỉ xoay quanh các hoạt động bên lề hay hoạt động chính, cần khai thác thêm các nhân vật liên quan qua khắc họa chân dung để làm nổi bật giá trị, ý nghĩa của sự kiện. Bên cạnh đó, đề tài về cuộc đời, sự nghiệp của nhân vật lịch sử cũng cần được thông tin thêm;
- Về thể loại, ngoài tin và phóng sự, báo chí nên thử nghiệm các thể loại khác như phỏng vấn, bình luận, chuyên luận để có những bài viết sâu sắc hơn, mang tính phản biện, trao đổi, thể hiện quan điểm của các chuyên gia, nhà nghiên cứu. Vì độc giả đang có xu hướng tìm đọc các nội dung chuyên sâu hơn trong bối cảnh tin giả, “báo lá cải” xuất hiện quá nhiều;
- Về hình thức thể hiện, ngoài việc nâng cao chất lượng hình ảnh, việc truyền thông sự kiện sẽ gây chú ý cho độc giả hơn nếu có các video được đầu tư kỹ lưỡng, các định dạng mới như infographic, longform, megastory, e-magazine được thiết kế đẹp mắt;
- Về thẻ (tag), mỗi bài có nhiều từ khóa khác nhau nhưng ban biên tập cần thống nhất có một thẻ chung, hoặc một chuyên trang riêng để thuận tiện tìm kiếm thông tin và tăng mức độ quan trọng cho sự kiện;
- Về phản hồi (feedback), các báo điện tử cần tạo công cụ thể hiện lượt thích, bình luận, chia sẻ cho bài báo. Hoặc liên kết với mạng xã hội trong việc đếm lượt phản hồi ở cả Facebook và website. Điều này giúp các trang báo đo lường và biết được mức độ quan tâm của độc giả đối với sự kiện ra sao, biết được độc giả có thói quen đọc những dạng bài nào, thể loại nào.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Dương, X. S. (2014). *Các loại hình báo chí truyền thông*. NXB Thông tin và Truyền thông.
- Lê, P. L. (2020). [Kết quả khảo sát tác phẩm báo chí trên Tuổi Trẻ Online, VNExpress, Zing News, Báo Hà Tĩnh online truyền thông về tưởng niệm 200 năm ngày mất của Nguyễn Du từ 6/2020 đến 10/2020]. Dữ liệu thô chưa được công bố.
- Tạ, N. T. (2004). *Truyền thông đại chúng*. NXB Chính trị Quốc gia.
- UBND tỉnh Hà Tĩnh (2020). *Kế hoạch số 233/KH-UBND về việc tổ chức kỷ niệm 255 năm Ngày sinh, Tưởng niệm 200 năm Ngày mất Danh nhân văn hóa thế giới - Đại thi hào dân tộc Nguyễn Du (1765-1820)*. <https://hatinh.gov.vn/vi/nguyen-du/tin-bai/7575/thong-bao-cac-hoat-dong-ky-niem-255-nam-ngay-sinh-tuong-niem-200-nam-ngay-mat-dai-thi-hao-nguyen-du>